

Minister za kmetijstvo

Najprej je treba dobro opraviti delo v dveh letih, potem ...

Novomeščan, ki je pred dobrima dvema mesecema uradno in menda začasno zamenjal diplomatsko službo v vročem Izraelu za nič manj ali celo še bolj vroče delo doma in postal kmetijski minister, je rojen v znamenju leva, ognjenega znaka, ki mu vlada planet Sonce. Za leve velja, da so neodvisni, svobodni, avtoritativni, strastni in zelo radodarni, včasih sami sebi malo preveč zaupajo. So optimisti, zaradi svoje odločnosti so dobri delavci, edina pomembna stvar pri zaposlitvi je, da ni običajna in da izstopa, za leve najbolj primerne zaposlitve so, pravijo, igralec, diplomat, prevajalec. Minister Iztok Jarc je po delovanju zagotovo precej drugačen od svoje predhodnice.

Marjeta Šošarič
foto Mavric Pivk

Iztok Jarc

Gospod minister, kako ste preživeli prvomajske praznike, delovno ali vendarle malo manj delovno?

Moram reči, da sem jih preživel kar uspešno, z mano v glavnem v Novem mestu, no, bil sem tudi en dan na morju.

Sprašujem zato, ker imate najbrž veliko dela?

Včeraj [še na praznični dan, 2. maja, op. p.] sem že delal na dosjeh in se pripravljaj na današnji obisk francoske delegacije, s katero smo usklajevali stvari za predsedovanje Slovenije EU. Pa na kmetijsko-gozdarski zbornici smo imeli usklajevanje glede programa razvoja podeželja in še nekaj drugih zadev je bilo. V glavnem se zdaj stvari hitro dogajajo, tako da res ni veliko časa za dopuste.

V zadnjih dveh mesecih ste kar veliko prepotovali in presestankovali, se pogovarjali in spoznavali razmere v resorju. V kakšnem stanju ste prevzeli ministrstvo?

Nedvomno se je poznalo, da je bilo ministrstvo nekaj časa v »praznem teku«, ker ni bilo ministra oz. ker so se dogajale te spremembe. Nekatere stvari so se pač nakopičile in jih je bilo treba začeti reševati. Nedvomno je bilo nekaj zastoja pri normativnem delu.

Kje so bili ti zastoji?

Pri pripravi zakonodaje, torej teh osnovnih zakonov, pa tudi podzakonskih aktov in pravilnikov. Zdaj pospešujemo zadeve. Podjedovali smo tudi zaostanke oz. problem plačil za obdobje 2004–2006, treba je bilo poiskati rešitve. Mislim, da smo jih v glav-

nem našli, tako da bomo večino plačil za nazaj res izplačali v junijskem, mogoče julijem roku, odvisno še nekoliko od likvidnosti. Ampak mislim, da stvari tečejo kar dobro. Ključno je bilo, da je vlada pretekli teden odobrila prerazporeditev določenih sredstev z drugih ministrstev na našega, da se lahko iz tega plačuje predvsem slovenski kmetijski okoljski program 2006, še prej pa nam je uspelo s prerazporeditvami v okviru ministrstva in skupaj z ministrstvom za finance zagotoviti del sredstev, ki omogočajo izplačilo EU-standardov in drugih ukrepov. Po mojem so ključne težave, te prve, na katere smo naleteli, za neko obdobje zdaj obvladovane, ni pa ta sektor nikoli brez težav, in prepričan sem, da se bodo na teh področjih še pojavljale.

Ste pričakovali takšne težave ob prihodu na ministrstvo?

Glede na predhodne izkušnje sem vedel, da je to težak resor. Težave sem pričakoval, problem pa je v tem, da ko si zunaj, sistema ne poznaš dovolj in preprosto ne moreš dobiti natančne, korektne informacije. Težave zato lahko rešuješ samo potem, ko si v sistemu. Pred tem lahko samo obljubiš, da jih boš poskusil rešiti. Načelno poskušam zelo malo obljubljeni, če vem, da obljub ne bom mogel izpolniti. Prav zaradi tega sem si ob

» Načelno poskušam zelo malo obljubljeni, če vem, da obljub ne bom mogel izpolniti. Prav zaradi tega sem si ob prihodu zastavil dvoje: da poskušamo uvesti stabilnost v sistem in da bo ta pregleden. «

prihodu zastavil dvoje: da poskušamo uvesti stabilnost v sistem in da bo ta pregleden. Zato da ne bomo imeli vedno znova težav ali s proračunom ali s zaostajanjem pri normativnem delu ali s čim drugim, tudi ne pri odnosih in pogajanjih z nevladnimi partnerji, pa da bomo imeli možnost vsak čas verificirati naše odločitve in postopke ter s tem onemogočiti, da bi prihajalo do zapletov, nejasnosti, pomanjkanja komunikacije pri njihovem izvajanju.

Zdi se, da vam je uspelo prepričati vaše kolege v vladi, predvsem pa finančnega ministra Andreja Bajuka, v zagotavljanje dodatnih finančnih sredstev, potrebnih za poplačila zaostalih plačil. Je zdaj že natančno jasno, kolikšen je ta dolg, koliko kmetov še ni dobilo izplačanih sredstev po nitratni direktivi 2004–2006?

Rad bi pojasnil, da je kmetijski proračun v zadnjih letih relativno hitro rasel, in tudi ko smo prišli v EU, je bila težava s plačili. Kolikor mi je poznano, je tudi za naslednje leto

težava zagotavljanje sredstev, s katerimi bi lahko financirali ta naš delež za plačevanje ukrepov skupne kmetijske politike, če upoštevamo to, da večino daje že EU. To se pravi, da je lahko problematična zagotovitev našega deleža plačil v roku, kakršnega si želijo kmetje in kot si ga želim tudi sam, to pa je v tekočem letu ali vsaj v naslednjem.

Torej ni več »čarobne« formule N+2, ki je bila za upravičence subvencij najbolj sporna?

Ta formula je nekaj, kar je možnost, ampak jaz osebno se zavzemam za formulo N+1, kar mislim, da je tudi običajna praksa v evropski petnajsterici. Želeli smo, da so plačila redna, kot je to v Avstriji ali sosednji Italiji.

Po zadnji seji vlade se že vidi, da ste kar precej zamude pri plačilih nadomestili in da boste v večjem delu ugodili zahtevam kmetov, kmečkega sindikata, za vsa poplačila do konca junija letos. Kako pa je z drugimi zahtevami in pričakovani kmetov pri spreminjanju programa plačil iz naslova razvoja podeželja, kako odgovarjate, denimo, kmetom v Pomurju, ki se ne strinjajo s spremembo, ki jih je doletela sredi izvajanja okoljskega programa?

Tu gre za več vprašanj. Prvo je dejstvo, ki je dejansko problematično za Slovenijo. To je, da je prišla v EU na koncu nekega njihovega proračunskega obdobja in da smo zdaj na začetku novega sedemletnega obdobja. Zaradi tega se spreminjata proračun in višina razpoložljivega denarja, spreminja pa se tudi vsebina programa. Slovenija je zdaj bolj ali manj v zaključni fazi usklajevanja programa razvoja podeželja, ki ima nekatere programske in vsebinske spremembe.

EU po novem zmanjšuje sredstva za kmetijstvo in namenja več denarja za razvoj. Kako se bo v tem znašla s svojimi željami in programi Slovenija?

Za sedemletno obdobje so sredstva EU za program razvoja podeželja definitivno dana in zaključena. Zelo natančno poznamo, kakšen je ta obseg, to je 900 milijonov evrov, plus slovenska participacija. S tem moramo mi »preživeti« teh sedem let.

Koliko dodatnega denarja ste dobili zdaj za plačila do konca junija s prerazporejanjem?

S prerazporejanjem smo dobili na zadnji seji vlade samo dobrih 16 milijonov evrov, že pred tem pa nam je ministrstvo za finance zagotovilo še 6 milijonov evrov, torej skupaj 22 milijonov.

Ste vedeli za težave na veterinarski upravi pri izstavljanju računov za v preteklih mesecih opravljene storitve v mesnopredelovalnih obratih in mlekarnah in za to, da so šele konec aprila ugotovili, kako letos sploh niso izstavljali teh računov? Denar iz teh pristojbin se sicer steka v integralni proračun.

Ja, bilo je par težav tudi pri delovanju javnih služb v kmetijskem sektorju. Recimo program zbornice, ki opredeljuje te javne službe, je bil na vladi potrjen šele prejšnji teden. Tudi samo delovanje javnih služb in njihove